

NASJONAL
OPERAEN
NASJONAL
BALLETTEN

SVANESJØEN

SVANESJØEN

2018/2019

URPREMIERE: *Bolsjojteateret, Moskva, 1877*

NORGESPREMIERE: *Den Norske Opera, 1967*

PREMIERE DENNE OPPSETNINGEN: *Nasjonalballetten, 4. oktober 1997*

SESONGPREMIERE: *9. november 2018*

KOREOGRAFI: *Anna-Marie Holmes etter Marius Petipa, Lev Ivanov og Konstantin Sergejev*

MUSIKK: *Pjotr Tsjajkovskij*

SCENOGRAFI OG KOSTYMER: *Paul Andrews*

LYSDESIGN: *John B. Read*

MUSIKALSK LEDELSE: *Andrea Quinn*

ISCENESETTELSE: *Anna-Marie Holmes*

INNSTUDERING: *Svetlana Ballester, Hedda S. Cooke, Richard Suttie og Martin Vedel*

PRØVELEDERE: *Svetlana Ballester, Hedda S. Cooke, Anna-Marie Holmes og Martin Vedel*

BALLETTSJEF: *Ingrid Lorentzen*

PRODUSENT: *Anette Edmunds*

ANSVARLIG UTGIVER: *Den Norske Opera & Ballett*

ADMINISTRERENDE DIREKTØR: *Geir Bergkastet*

I REDAKSJONEN:

JANNICKE MOHR, REDAKTØR

INGRID LORENTZEN, BALLETTSJEF

ANETTE EDMUNDS, PRODUSENT

MARIA BØRJA, KOMMUNIKASJONSRAÐGIVER

OLE-MORTEN VESTBY, KOMMUNIKASJONSRAÐGIVER

ERIK BERG, FOTO

KAJA VAN DOMBURG, GRAFISK DESIGN

07 MEDIA AS, TRYKK

LEYNA MAGBUTAY, MIHARU MAKI, KATHRYN WALSH THOMAS OG NATASHA JONES DALE

KJÆRE PUBLIKUM

Forvandling og trolldom, troskap og svik, svart mot hvitt, det innadvendte mot det virtuose – *Svanesjøen* er laget av stoff som har fortsatt å inspirere koreografer og dansere. Den er en kilde. Noen fabulerer videre og skaper nye balletter og versjoner, slik Alexander Ekman gjorde da han lagde vår vannballett *A Swan Lake*. Andre ser den som en mulighet til å trenge enda dypere ned i lagene klassisk ballett består av: fraseringsene, artikulasjonen, de sømløse overgangene, motstanden i vingene. Det er *det* vår klassiske *Svanesjøen* handler om.

Svanesjøen har en egen gjenklang enten du er fire år og setter på en sprakende LP-plate eller voksen ballerina. Har du danset *Svanesjøen*, preger den deg og blir en del av din danseridentitet. Den har fulgt Nasjonalballetten gjennom årtiene, fra hus til hus. I sentrum for vår produksjon står koreograf Anna-Marie Holmes, tidligere prima ballerina, ballettsjef og en av de fremste fortolkerne av de store russiske ballettene. Hennes versjon er tuftet på Marius Petipa og Lev Ivanovs original, men tillagt hennes solide koreografiske grep og utømmelige energi.

Slik synliggjør også *Svanesjøen* en av denne sesongens røde tråder: balansen mellom kvinnelige og mannlige koreografer i en

danseverden som altfor lenge har vært dominert av sistnevnte. Den fortsetter når Ina Christel Johannessen skaper et nytt *Vårofferet* i februar, når Marit Moum Aunes *Hedda Gabler* er tilbake i mars, når Cina Espejord, Melissa Hough og Ingun Bjørnsgaard skaper ny dans i april – og når vi endelig danser Natalia Makarovas *Kingdom of Shades* fra La Bayadère i juni.

Men først er det svanenes høst. Tross skjellsettende soloprestasjoner og *pas de deux*-er er *Svanesjøen* kanskje aller mest en fortelling om fellesskap. Det er flokken som vokter om sin dronning gjennom både forelskelse og svik – så sterke og overbevisende sammen. Når de puster, er det som én. Det er det som er *corps de ballet*, ballettens kropp.

VELKOMMEN!
Ingrid Lorentzen,
ballettsjef

HANDLING

PROLOG

En ung pike er alene i skogen og plukker blomster, den onde Rothbart observerer henne. Hun føler ubehaget ved en fremmeds nærvær. Rothbart bruker sine trolldomsevner og forvandler henne til en svane.

FØRSTE AKT

Utenfor slottet, sent på ettermiddagen

Det er fest. Den unge prins Siegfried feirer sin 21-årsdag med venner og folk fra landsbyen. Wolfgang, prinsens mangeårige lærer, og den muntre hoffnarren deltar også i festlighetene. Wolfgang har drukket litt for mye vin, noe som blir oppdaget av dronningen da hun gjør entré. Hun er ikke særlig fornøyd med festlighetene som foregår rundt henne, og minner Siegfried på at det å bli 21 år er en viktig hendelse. Videre sier hun at han neste kveld må finne seg en brud på det store ballet som blir arrangert til hans ære. Før hun forlater festen gir hun ham en bue i fødselsdagsgave. Wolfgang oppmuntrer hjertelig det planlagte giftermålet, men prins Siegfried blir melankolsk og tynget av tanken på å ta en avgjørelse han slett ikke er forberedt på. Sitt tungsinn til tross deltar Siegfried i en rekke folkedanser med landsbyfolket. I skumringen ser han en flokk svaner fly over den mørke himmelen. I håp om å glemme den store avgjørelsen han skal ta, tar han opp buen og drar på jakt.

ANDRE AKT

Ved innsjøen samme kveld

Trollmannen Rothbart lister seg gjennom tykk tåke som skjuler en mystisk innsjø. Det er riket til Rothbart og hans datter Odile. Imens har prins Siegfried lett etter de ville svanene og er endt opp ved bredden av den samme innsjøen. Da Siegfried dukker opp, gjemmer Rothbart seg. Det høres rasling i skogen og Siegfried hever buen, men senker den igjen da han ser en vakker kvinne som ser ut til å være delvis svane, dukke opp. Hennes hode er kronet med hvite fjær, og hun skjelver som en skremt fugl da hun forklarer at hun er Odette, svanedronningen. Siegfried blir som hypnotisert av Odettes skjønnhet og sårbarhet, og han forsikrer henne om at han kun har gode hensikter. Odette forteller ham hvordan Rothbart forvandlet henne og vennene hennes til svaner, og at de bare får tilbake sin menneskelige form om natten. Siegfried får høre at trolldommen bare kan brytes ved at en ung mann forelsker seg i Odette og lover evig og trofast kjærlighet. Siegfried er overveldet av følelser og lover sin evige kjærlighet og trofasthet til henne. Men da det lysner mot dag, dukker Rothbart opp igjen og forvandler Odette og de andre jentene om til svaner. På hjemveien er Siegfried besatt av tanken på å befri Odette fra forbannelsen. Han vet ikke at Rothbart har overhørt deres samtale.

– Pause

WHITNEY JENSEN (ODETTE)

TREDJE AKT

Ballsalen på Slottet

Siegfrieds fødselsdagsball begynner. Seks unge prinsesser blir introdusert for prinsen, og gjester fra andre land fremfører danser til ære for ham. Men siden Siegfried er besatt av Odette, aviser han alle brudekandidatene. Plutselig varsler en trompetfanfare om to uventede gjesters entré. Det er Rothbart, forkledd i kappe, og hans datter Odile, som med farens evner har fått utseendet til Odette. Odile flørter uhemmet med Siegfried, han tror det er Odette som har kledd seg ut, og velger henne til sin brud. Dronningen aksepterer sønnens valg med en gang, men Rothbart forlanger at Siegfried høylytt erklærer sin kjærlighet til Odile. Idet han gjør det, vet han ikke at han bryter sitt løfte til Odette. Skuespillet er over, Rothbart viser seg svært fornøyd fram, og vet at Odette og venninnene hennes for alltid vil tilhøre ham. Han peker triumferende på den ekte Odette som viser seg en kort stund i bakgrunnen. Siegfried skjønner hvilke konsekvenser hans avgjørelse har fått, og fortvilet skynder han seg til innsjøen for å finne Odette.

– Pause

WHITNEY JENSEN (ODILE)

FJERDE AKT

Ved innsjøen

Ødelagt av Siegfrieds tilsynelatende forræderi, vender Odette tilbake til innsjøen og forteller de andre svanene om hva som er skjedd og at alt håp om frihet fra Rothbarts trolddom er ute. Siegfried kommer og forklarer henne lidenskapelig hvordan også han ble lurt av den onde Rothbart. De to unge elskende ser ingen annen utvei enn å kaste seg sammen i døden. Rothbart løper triumferende til toppen av klippen. Men bak ham går solen opp ...

MØTE MED KOREOGRAFEN VÅREN 2018

ANNA-MARIE HOLMES

AV EVE-MARIE LUND OG DAG B. ULSETH

– Har det virkelig gått tjueen år siden jeg satte opp *Svanesjøen* første gang? Når du vender tilbake til en oppsetning, må du se på den med friske øyne – man kan ikke bare gjenta det noen gjorde for tjueen år siden.

Slik utdyper koreograf Anna-Marie Holmes sine tanker om å sette opp gamle forestillinger på nytt:

– Når jeg veileder danseren, må han eller hun komme med sin egen måte å gjøre ting på, som kanskje er annerledes, høyere, raskere og mer dynamisk enn det du kunne gjøre før. Jeg endrer små ting for ulike dansere, slik at de får vist sine forbløffende ferdigheter. Jeg presser danseren til å gjøre mer, og istedenfor å bare gjennomføre det, må de gjøre det skikkelig, angripe det, gi det alt de har, slik at publikum spretter opp og sier: «Slik har jeg aldri sett det før – dette er fabelaktig!» Lidenskap er nødvendig i ballett. Ellers blir det svært kjedelig – og vi ønsker ikke å kjede oss gjennom en fire akters ballet – vi vil kjenne lidenskapen, kjenne karakterene, vi vil *kjenne* noe!

Hva har da *Svanesjøen* å si til dagens mennesker?

– I dag kan du for eksempel se hvordan folk interes-

serer seg for et kongelig bryllup. Folk fascineres av å se to unge mennesker som er fullstendig forelsket, og jeg tror det finnes en parallell til *Svanesjøen* her: To mennesker, den hvite Svanedronningen og prins Siegfried er vilt forelsket i hverandre. Jeg vil la publikum kjenne på kjærlighet i stedet for ondskap. Det er nok vondt og ondt som foregår overalt i verden, så vi er veldig glade for å kunne se kjærlighet, godhet og sjenerøsitet i teatret.

Så en klassisk *Svanesjø*-oppsetning hører ikke hjemme på museum?

– *Svanesjøen* har selvsagt «museumselementer» i seg, men det gjør den ikke mindre verdifull som verk enn malerkunst, litteratur eller musikk fra samme epoke. *Svanesjøen* har overlevd fordi den er god – Tsjaikovskijs musikk er strålende, og den klassiske koreografien passer til musikken. Når folk tenker på ballett, tenker mange på *Svanesjøen*, og den er svært populær blant publikum. *Svanesjøen* er også en hjørnestein i repertoaret til ethvert ballettkompani, fordi den utfordrer danserne både teknisk og følelsesmessig.

Som koreograf og pedagog er du nå en aktiv og anerkjent formidler av den russiske ballettradisjonen verden rundt. Hva brakte deg dit?

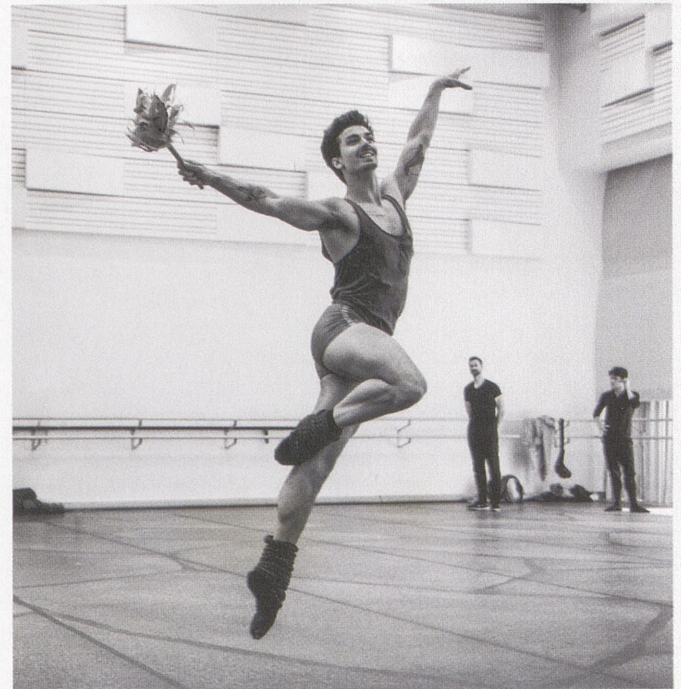
ANNA-MARIA HOLMES
WHITNEY JENSEN

LUCA CURELLI (HOFFNARR)

– Jeg kommer fra en bitteliten by i British Columbia i Canada, som heter Mission. Jeg vokste opp blant vestkystindianere, red hester over hindre og slengte meg i tau over dalsøkk og den slags – og jeg ble en internasjonal ballerina; det er utrolig! Jeg studerte først i Canada med en lærer fra St. Petersburg. Deretter dro jeg videre til England, New York og Winnipeg Ballet i Canada, før jeg dro derfra til Russland og de to beste lærerne i verden: Natalja Dudinskaja og Aleksandr Pusjkin ved det som da het Kirov-balletten. Jeg kunne ha hatt to venstreføtter og likevel lært å danse. Dudinskaja var uttrykksfull, dynamisk og tøff, mens Pusjkin var veldig dempet og omgjengelig, så det var en god kombinasjon. Jeg var der sammen med min eksmann, og som dansere kunne vi dermed lære hver eneste *pas de deux* og ballett som fantes. Den gangen, på sekstitallet, var det ikke mulig å få den samme treningen i Vesten.

På denne tiden var Konstantin Sergejev sjef ved Kirov-balletten, og han skapte en versjon av Svanesjøen som danner basis for din iscenesettelse, men hvor mye av dansen stammer fra Ivanov og Petipas legendariske oppsetning fra 1895?

Store deler av koreografien til Marius Petipa og Lev Ivanov er brakt videre til oss gjennom Sergejevs

versjon fra 1950, fordi Sergejev hadde stor respekt for Petipa og Ivanov. Jeg bruker deres fargepalett og pensel i min egen bearbeidelse for Nasjonalballetten, men har skapt en ny fjerdeakt og en ny slutt.

Hvorfor endret du fjerde akt?

Kirov-versjonen anvender et annet arrangement av Tsjajkovskijs musikk, og på grunn av musikken, flyttet jeg litt rundt på ting. Jeg elsker musikk, musikk driver meg framover, og dette fikk meg til å bruke nye bevegelser. For hver ballett jeg har skapt, har jeg spilt gjennom musikken på piano slik at jeg har den i sjelen, og slik har jeg også vært i stand til å snakke med dirigenter. Jeg er en stor tilhenger av å ha god musikk!

Og hvorfor endret du slutten?

Jeg endret den fordi jeg var her i Norge, og i folketradisjonen har dere fantastiske fortellinger om hvordan et ondt vesen forvandles til stein når det går inn i lyset. Jeg ønsket å anvende dette i skildringen av trollmannen Rothbart. Når solen med ett stiger opp bak ham, blir han til stein og forvandles til en del av berggrunnen – og det norske publikumet forstår dette umiddelbart! Det er grunnen til at jeg ønsket å endre slutten – jeg ønsket å lage en spesiell Svanesjø for Norge.

Hva tenker du om helt nye versjoner av Svanesjøen?

Jeg har sett Mats Eks versjon for Cullbergbaletten, jeg har sett britiske Matthew Bournes oppsetning med bare mannlige svaner, og jeg likte begge veldig godt – men jeg har ikke likt noen andre versjoner der man klossete prøver å endre den klassiske koreografien. Jeg tror virkelig på det å skape nye verk, og jeg har selv gjort mye av dette. Men stort sett mener jeg at om man ønsker å skape ny ballett, kan man lage ny koreografi, ny musikk – nytt alt!

Før premieren på Svanesjøen i 1997, ble du spurt om klassisk ballett har en fremtid. Hva tenker du i dag?

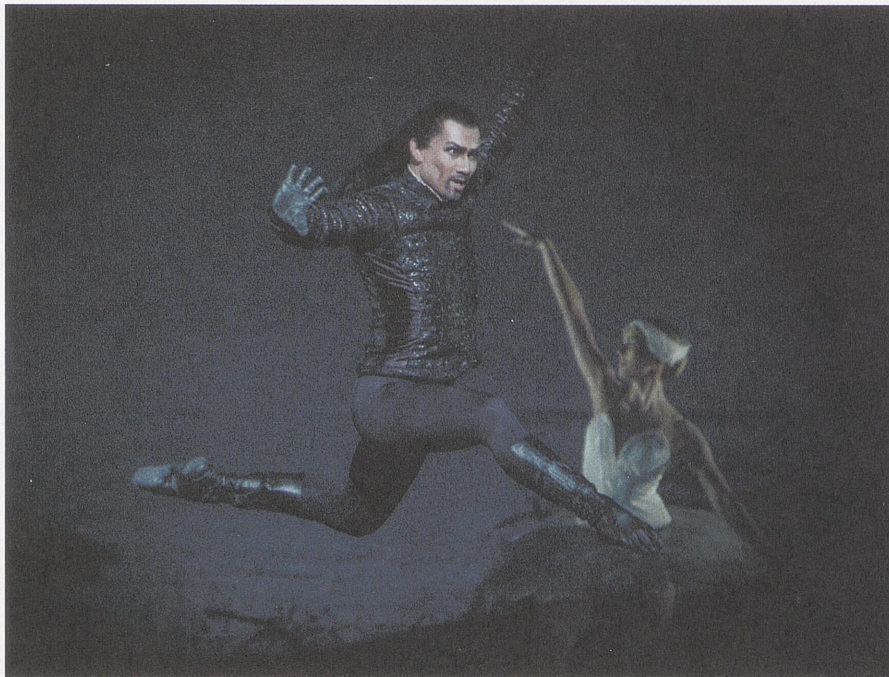
Vel – jeg holder jo fortsatt på etter tjueen år! Da som nå er jeg overbevist om at ballett har en framtid, på samme måte som klassisk musikk og Shakespeare har det. Ballett er øyeblikkets kunst, den taler til følelsene våre, og en fullverdig opplevelse får man bare ved den direkte kontakten med scenen. Det er viktig å oppdra og utdanne ungdommen til å like både klassisk musikk, dans, teater og litteratur. Det er en gave vi plikter å gi dem.

PJOTR TSJAJKOVSKIJ

Pjotr Tsjajkovskijs musikk er kjent og elsket for sin distinkte russiske karakter, så vel som for sine rike harmonier og rørende melodier. Han ble født 7. mai 1840 i Kamsko-Votkinsk. Hans far var ukrainsk gruveingeniør, moren var av fransk familie og sin manns andre kone. Tsjajkovskij var musikalsk begavet, begynte med pianotimer fem år gammel, og studerte ved St. Petersburg-konservatoriet fra 1861 til 1865.

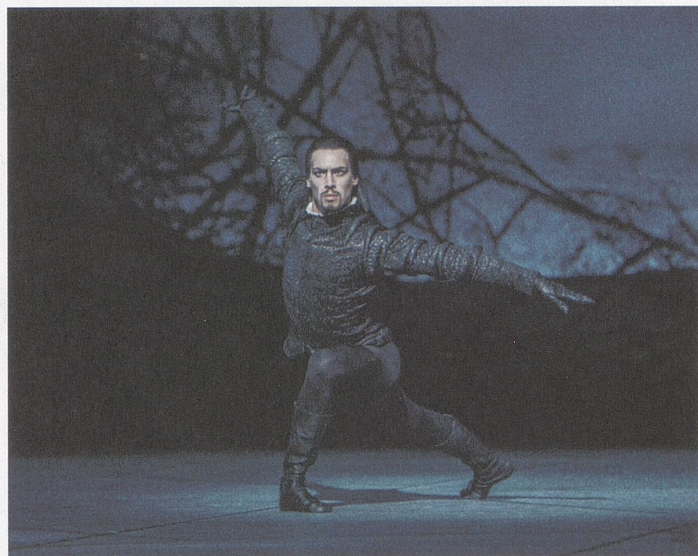
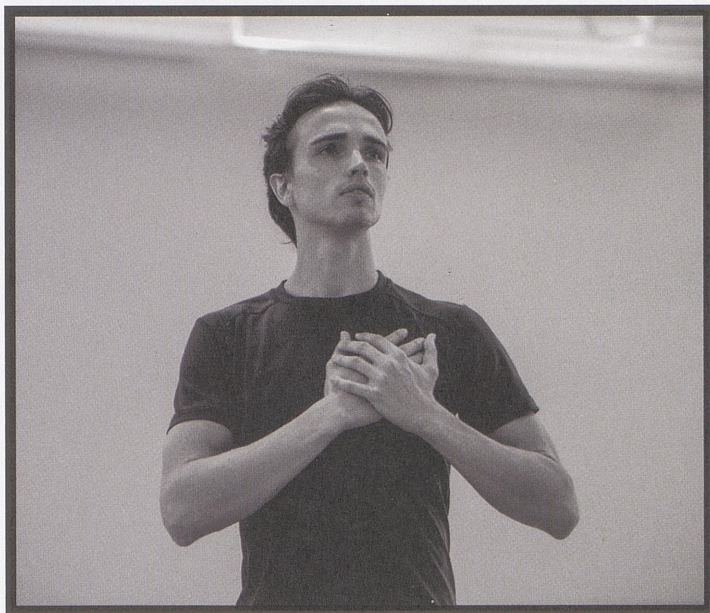
I 1866 ble han utnevnt til professor i musikk-teori og -harmonier ved det nyopprettede Moskva-konservatoriet, og han beholdt stillingen til rundt 1878. Tsjajkovskij giftet seg i all hast 18. juli 1877 med Antonina Miljukova, en tidligere konservatoriestudent. Kort tid etter angret Tsjajkovskij på giftemålet, forsøkte å begå selvmord, men mislyktes, og dro psykisk nedbrutt til St. Petersburg. Etter bare seks ukers ekteskap ble Tsjajkovskij og Miljukova separert. En langt mer innflytelsesrik kvinne i Tsjajkovskijs liv var en rik enke, Nadesjda von Meck (1831–1894). De korresponderte fra 1877 til 1890, men hun insisterte på at de aldri skulle møtes. I tillegg til økonomisk støtte med 6000 rubler hvert år, interesserte hun seg for hans musikalske karriere og beundret hans musikk.

Pjotr Tsjajkovskij komponerte operaer, balletter, konserter og en rekke symfoniske verk, kammermusikk og sanger. Bare fire dager etter uroppførelsen av hans sjettede symfoni, *Pathétique*, 6. november 1893, døde han. Eksakt dødsårsak og omstendighetene er ukjente, men det er allment antatt at han begikk selvmord. Tsjajkovskij ble gravlagt i Tikhvin-gravplassen ved Aleksander Nevskij-klosteret i St. Petersburg.

AARNE KRISTIAN RUUTU
(ROTHBART)

- ERIK MURZAGALIYEV (ROTHBART)
- ↓ DOUWE DEKKERS (PRINS SIEGFRIED)
- ↘ ALBERTO BALLESTER (ROTHBART)

MARIA KOCHETKOVA (ODETTE) OG YOEL CARREÑO (PRINS SIEGFRIED)

VERDENS TØFFESTE BALLETT

AV MARIA BØRJA

– For å kunne gjøre *Svanesjøen* trenger du alt, sier russiske Maria Kochetkova, som danser i Nasjonalballetten denne sesongen.

Hun rolledebuterte som Odette og Odile i San Francisco Ballet for ti år siden. Mens hun i tillegg var tilknyttet American Ballet Theater i New York – og fløy i skytteltrafikk mellom øst- og vestkysten i USA – gjorde hun et innhopp i deres versjon da en av kollegaene der ble skadet.

Det var på selveste Metropolitan-operaen, og The New York Times skrev blant annet:

«Kochetkova mestrer rollens teknikk fullstendig, det er ikke lett å se bort fra henne; hun har øyeblikk med forbløffende linjeomfang, og ofte løfter hun armene fra overkroppen med svanevingenes fulle kraft.»

– **DET ER DEN TØFFESTE** balletten som finnes, i alle fall for meg. Den er hardere enn *Tornerose* og *Don Quixote*. Selv nå er det en stor belastning for kroppen å trene til den. Men hvis jeg er i form til å gjøre *Svanesjøen*, kan jeg gjøre hva som helst, sier hun.

– *Svanesjøen* krever alt: styrken, linjene, det rolige tempoet, utholdenheten – teknikk, musikalitet, artisteri. Det finnes ingen steder å gjemme seg. Du har bare en tutu, ellers er du alene på scenen.

Roller betyr også en ekstra utfordring for en som er lav, mener Kochetkova som selv er 152 cm:

– Jeg må strekke meg ekstra langt og gå utenfor komfortsonen og mine normale posisjoner. Særlig er det krevende for armene, som beveger seg så annerledes her enn i enhver annen ballett. Når du aldri kan slappe av i en posisjon, tar det ekstra mye energi.

DET VAR I NEW YORK hun lærte seg å like *Svanesjøen*, forteller hun.

– De første gangene jeg gjorde den, hadde jeg ikke noen god prøveleder. Jeg mislikte balletten og kjempet med den. Jeg har en så annerledes fysikk fra ballerinaene som vanligvis gjør rollen, og visste ikke hvordan jeg skulle angripe den. Men i New York møtte jeg Irina Kolpakova (tidligere russisk ballettstjerne som nå er ballettmester i American Ballet Theater, journ. anm.), og hun hjalp meg med alt fra hvordan jeg skulle bevege armene til hvordan jeg kunne føle rollen. Det var en milepæl, og siden har jeg virkelig likt rollen.

Før likte hun Odile bedre enn den hvite svanen – etter New York føler hun det motsatt.

– *Hva er det ved Odette du liker?*

– Skjønnheten i bevegelsene hennes – den introverte naturen. Det er selve sjelen ved rollen jeg liker. Tristheten, og styrken hun samtidig har, sier Kochetkova.

Om hun er like tøff å danse som Odile.

– Mange mener Odile er teknisk mer krevende, men jeg er uenig. Soloen til Odette i andre akt, hennes entré på scenen – om du ikke har teknikken inne, får du det ikke til, sier hun.

– **JEG SER PÅ ODETTE** som et vesen – ikke fugl og ikke kvinne, og det gjør det lettere for meg å portrettere henne, sier Kochetkova.

Imens ser hun ikke Odile som en fæl personlighet, men som «en utrolig vakker kvinne som ikke trenger å gjøre så mye for å få prinsen til å falle for henne», som hun sier:

– Å tolke Odile som ond er for enkelt, synes jeg, for innlysende. For meg er hun magnetisk, men ikke nødvendigvis noe dårlig menneske.

– *Det gjør henne mer interessant?*

– Ja, i alle fall for meg, men også for publikum, tror jeg. Alle kan tolke og forstå det forskjellig. Noen ser henne som en kvinne, andre som en svane, men det er jo skjønnheten i det hele: Alle kan du bruke fantasien og lese handlingen slik de vil.

EN SVANEDRØM I OPPFYLLELSE

Da Whitney Jensen debuterte i *Svanesjøen* i vår, var det etter å ha trent på koreografien til den svarte svanen siden hun var tolv år gammel.

– Som så mange andre dansere hadde jeg drømt om å danse svanedronningen, sier Whitney Jensen.

Solisten med det norske etternavnet kommer fra Salt Lake City i USA. Hun skjønnte at hun ville satse på dans da hun var ti år gammel, og som tolvåring flyttet hun til New York City for å gjøre alvor av det. Hun trente hardt, blant annet på koreografien til Odile, som regnes som ekstrovert – og veldig krevende.

Jensen skulle gjøre karriere i Boston Ballet før hun i 2016 kom til Nasjonalballetten. Ett år senere ble hun utnevnt til solist, og i vår, nærmere bestemt 30. mai, rolledebuterte hun som Odette og Odile i Operaen.

– Rollen er mange danseres store drøm. Hvorfor er det slik?

– Det er en så stor og ikonisk rolle. Gjennom oppveksten har jeg sett så mange ballerinaer danse *Svanesjøen*. De inspirerte meg til å bli en bedre danser. Jeg tror det er slik for mange, det er en tidløs ballett som fortsetter å inspirere, sier Jensen.

– Det er en lang ballett, i fire akter. Hva er det vanskeligste å danse?

– Den svarte svanen, med høyt tempo, flere piruetter og sprang, er den som kommer mest naturlig for meg. Den hvite svanen krever mer av meg. Odettes andre akt krever

stor utholdenhet og kontroll, mens det aller viktigste er å fortelle historien hennes – og i det minste få ett menneske i salen til å føle noe. Hvis jeg klarer å røre noen, er jeg glad. Odile er den rollen jeg teknisk sett er tryggest på, men det er fremdeles utfordrende å finne det riktige bildet av hvordan den svarte svanen ville oppført seg. Begge roller er veldig, veldig berikende.

– Hvordan gjør man en såpass streng koreografi til sin egen?

– Selv om trinnene er like, har man som danser en viss frihet til å tolke og fortelle historien. Du kan for eksempel velge om du vil spille den svarte svanen som opphøyet og arrogant, eller rett og slett ond. Det er det flotte med ballett, man kan danse den samme koreografien, men likevel legge sin egen personlighet i den og skape en egen tolkning, sier solisten.

JENSEN ER TAKKNEMLIG for all hjelpen hun fikk mens hun forberedte seg til rollen, fra ballettmester Martin Vedel og andre dansere som kan rollen fra før.

– Har det vært annerledes å forberede seg denne gangen, når du har gjort den en gang før?

– Det har vært veldig gøy. Det er fint å være trygg på og kunne rollen, i tillegg er jeg heldig fordi jeg danser med en av mine beste venner. Det gjør det enda morsommere å øve, sier Jensen.

WHITNEY JENSEN (ODILE) OG DOUWE DEKKERS (PRINS SIEGFRIED)

SVANESJØEN OPP GJENNOM TIDENE – OG MED NASJONALBALLETTEN

1877

Den opprinnelige *Svanesjøen* hadde premiere på Bolsjojteatret i Moskva, med koreografi av Julius Reisinger. Forestillingen ble en fiasko – men ble like fullt satt opp 41 ganger i årene fram til 1883, riktignok med enkelte endringer.

1895

Marius Petipa hadde diskutert muligheten for å gjøre endringer med Tsjajkovskij, men komponisten døde i 1893, akkurat da planene begynte å ta form. Petipa og assistenten Lev Ivanov reviderte historien og skapte ny koreografi, og *Svanesjøen* ble satt opp på Marinskij-teatret i St. Petersburg. Riccardo Drigo gjorde til dels store endringer i partituret, og det er denne reviderte versjonen som vanligvis brukes – sammen med Petipa og Ivanovs koreografi. Den virtuose italienske ballerinaen Pierina Legnani danset Odette/Odile, og imponerte i finalen med 32 *fouetté en tournant*-piruetter (der ballerinaen snurrer rundt på én tåspiss).

1908–1911

Svanesjøen ble oppført i Europa, først i en forkortet versjon med ballerinaen Anna Pavlova, siden ble flere fullversjoner satt opp, med russiske trupper og kompanier.

1933

Agrippina Vaganova går bort fra Petipa/Ivanov-versjonen, og tilpasser balletten til den nye Sovjet-regimets krav. Handlingen ble nå lagt til tidlig 1800-tall, og rollene som Odette og Odile ble danset av to ballerinaer.

1940

Balletten blir for første gang satt opp i sin helhet i USA av San Francisco Ballet (hele balletten var tidligere satt opp i Europa), med William Christensens koreografi «etter Petipa/Ivanov». Også han splitter Odette/Odile-rollene.

1950

Konstantin Sergejev iscenesetter en ny *Svanesjøen* for Marinskij-teatret, der slutten under Sovjet-regimet blir endret til at Odette og Siegfried lever lykkelig alle sine dager.

1964

Rudolf Nurejev skaper en ny versjon for statsoperaen i Wien, der han selv danser rollen som Siegfried. Her bygger Nurejev ut Siegfried-skikkelsen, og han får en ny psykologisk dybde.

1976

I *Illusions Like* «*Swan Lake*» flettet den amerikanske koreografen John Neumeier inn historien om Ludwig II av Bayern, som var besatt av svaner. Han druknet i en sjø ved sitt slott Neuschwanstein. Balletten ble satt opp med Hamburg Ballet, og var en forløper for de senere versjonene av Matthew Bourne og Graeme Murphy.

1987

Mats Ek skapte en moderne versjon for Cullbergballetten, som ble en av kompaniets store suksesser. Her danset Ana Laguna Odette/Odile, mens de øvrige svanene var kraftfulle og androgyne og ble danset av både kvinner og menn.

1995

Matthew Bourne lagde sin banebrytende versjon med bare mannlige svaner. Denne oppsetningen har turnert både i Europa og USA siden, og har mottatt mer enn 30 internasjonale priser.

2002

Graeme Murphy baserte sin versjon løselig på det havarerte ekteskapet mellom Lady Diana og prins Charles og prinsens forhold til Camilla Parker Bowles. Rothbart og Odile ble gjort om til en ny rolle, Baronessen, og historien har fokus på et trekantforhold.

2010

Filmen *Black Swan*, i regi av Darren Aronofsky, inneholder flere scener fra den klassiske balletten, men portretterer først og fremst en ballerina som skal gi skikkelse til den svarte svanen Odile, og som blir psykisk syk av kravene om perfektjonisme.

2011

Jean-Christophe Maillots *Lac* laget for Les Ballets de Monte Carlo. Vi møter først prinsen som barn, der han faller for en liten jente som vokser opp til å bli den hvite svanen.

Kilder: Wikipedia, Theballetbag.com, Kulturmagasinet K

Med Nasjonalballetten

1959

Pas de trois, koreografi: Marius Petipa, scenografi: Rahe Raheny, kostymer: Ivar F. Karlsen.

1963

Akt 2, koreografi: Lev Ivanov.

1967

Sonia Arova etter Petipa, Ivanov og Nurejev. To dansere delte først på rollen som Odette/Odile, etter hvert ble begge rollene danset av én og samme solist.

1978

John Field etter Petipa og Ivanov, scenografi: Kenneth Rowell.

1983

Jens Graff etter Petipa og Ivanov, scenografi: Kenneth Rowell.

1986

Sonia Arova etter Petipa og Ivanov.

1997 (1999, 2007, 2009, 2011, 2014, 2018)

Anna-Marie Holmes etter Petipa, Ivanov og Sergejev, scenografi og kostymer: Paul Andrews, lys: John B. Read.

Ved sesongpremieren 9. november 2018 har Nasjonalballetten danset 236 forestillinger av Svanesjøen og 99 forestillinger av Anna-Marie Holmes' oppsetning.

2004

Eventyret om Svanesjøen: manusforfatter/forteller: Minken Fosheim, koreografisk tilrettelegger/medforfatter: Toni Herlofson.

2014 (2016)

Alexander Ekman skaper sin spektakulære versjon for Nasjonalballetten, *A Swan Lake*, hvor det ble danset i et basseng med 5000 liter vann. Oppsetningen vakte stor internasjonal oppmerksomhet og har vært på turné til Paris, blitt filmet og vist på NRK og kinoer i flere land.

1

- 1: ELLEN KJELLBERG OG VIKTOR RONA 1978, foto: Bundgaard
- 2: HANNE SKRAM, 1967
- 3: BEATRIX BALAZS, 1997, foto: Erik Berg
- 4: LEONIE LEAHY, foto: Bundgaard
- 5: INGRID LORENTZEN, 2003, foto: Erik Berg

2

3

4

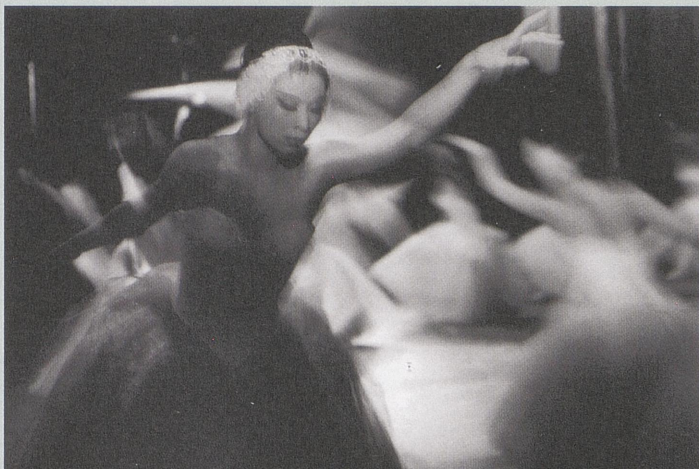
5

7

- 6: VIBEKE GURHOLT OG TERJE SOLBERG, 1978
7: LINE ALSAKER OG RICHARD SUTTIE, 1997
8: KAREN GRÜNER-HEGGE, foto: Maria Morell
9: SONIA AROVA OG RUDOLF NUREJEV, 1967

8

9

DEAR AUDIENCE

Transformation and magic, trust and betrayal, black against white, the introspective against virtuosity – *Swan Lake* is made of a substance that has continued to inspire choreographers and dancers. It is a source. Some put their own spin on it and create new ballets and versions, like Alexander Ekman did when he created our water ballet *A Swan Lake*. Others see it as an opportunity to penetrate even deeper into the layers of classical ballet: the phrasing, the articulation, the seamless transitions, the resistance of the wings. *That* is what our classical *Swan Lake* is about.

Swan Lake reverberates whether you are a four-year-old listening to a worn LP recording or an adult ballerina. After having danced it, it leaves its mark and becomes a part of your identity as a dancer. It has followed the Norwegian National Ballet through the decades – from house to house. Choreographer Anna-Marie Holmes stands at the center of our production, former prima ballerina, ballet director and one of the foremost interpreters of the great Russian ballets. Her version is founded on Marius Petipa and Lev Ivanov's original, but adding her own solid choreographic flair and indefatigable energy.

Thus, *Swan Lake* also highlights one of the common threads this season: the balance between female and male choreographers

in a world of dance dominated for far too long by the latter. It will continue when Ina Christel Johannessen creates a new *Rite of Spring* in February, when Marit Moum Aune's *Hedda Gabler* returns in March, when Cina Espejord, Melissa Hough and Ingun Bjørnsgaard create new dance in April – and when we finally dance Natalia Makarova's *Kingdom of Shades* from *La Bayadère* in June.

But first is the season of swans. Despite watershed solo achievements and *pas de deux*, *Swan Lake* is perhaps most of all a story of community. It is the flock guarding their queen through infatuation as well as betrayal – so strong and convincing together. When they breathe, it is as one. *That* is the *corps de ballet*, the body of the ballet.

WELCOME!
Ingrid Lorentzen,
ballet director

SYNOPSIS

PROLOGUE

A young girl picking flowers alone in the woods is observed by the evil Rothbart. She senses the presence of a stranger and it sends shivers down her spine. Rothbart uses his magical powers to transform her into a swan.

FIRST ACT

Outside the castle, late in the afternoon

It is time for festivities. Young Prince Siegfried is celebrating his twenty-first birthday with friends and villagers. Wolfgang, for many years the Prince's teacher, and the merry court jester are also enjoying the festivities. Wolfgang has had a little too much wine, which the Queen, the Prince's mother, notices when she makes her entrance. Not particularly pleased with all the festivities around her, she reminds Siegfried that turning 21 is an important event. She also tells him that the next evening he must choose a bride at the great ball to be held in his honour. Before leaving the party she gives him a crossbow as a birthday gift. Wolfgang heartily encourages the planned wedding, but the Prince becomes melancholic and depressed at the thought of making a decision he is not at all prepared to make. In spite of his dark mood, Siegfried joins in a number of folk dances with the villagers. As dusk falls he sees a flock of swans crossing the darkening sky. Hoping to forget the serious decision he will have to make, he picks up his crossbow and goes hunting.

SECOND ACT

At the lake the same evening

Rothbart the sorcerer is walking stealthily through the thick fog which is hiding a mystical lake. This is the world of Rothbart and his daughter Odile. In the meantime, Prince Siegfried has been looking for the wild swans and has come to the bank of the same lake. When Siegfried arrives, Rothbart hides. Sounds are heard in the forest and Siegfried raises his crossbow, but he lowers it again when he catches sight of a beautiful woman who appears

to be part swan. On her head is a crown of white feathers, and she trembles like a frightened bird when she tells him that she is Odette, the Swan Queen. Siegfried is mesmerized by Odette's beauty and vulnerability and he assures her that he has only good intentions. Odette tells him that Rothbart transformed her and her friends into swans, and that they only become human again at night. Siegfried learns that the spell can only be broken if a young man falls in love with Odette and promises eternal and true love. Overwhelmed by emotions, Siegfried pledges his eternal love and faithfulness to her. Dawn approaches and Rothbart returns and transforms Odette and the other girls back into swans. Returning home, Siegfried is possessed by the idea of freeing Odette from the spell. He is unaware that Rothbart has overheard his conversation with Odette.

– Intermission

THIRD ACT

The ballroom in the castle

Siegfried's birthday ball commences. Six young princesses are introduced to the Prince, and guests from foreign countries dance in his honour. However, because Siegfried is mesmerized by Odette, he rejects all the bridal candidates. Trumpets suddenly announce the entrance of two unexpected guests. It is Rothbart, disguised in a cloak, and his daughter Odile, who her father has transformed to look like Odette. Odile flirts openly with Siegfried. Believing this is Odette in disguise, he chooses her as his bride. The Queen immediately accepts her son's choice, but Rothbart demands that Siegfried declare his love for Odile for all to hear. When he does this, he is unaware that he is breaking his pledge to Odette. The charade is over; Rothbart reveals his identity with a satisfied flourish, knowing that Odette and her friends will forever belong to him. Triumphant, he points to the real Odette who briefly appears in the background. Realising the consequences of his decision, the despairing Siegfried hurries to the lake to find Odette.

– Intermission

WHITNEY JENSEN (ODILE)

ACT FOUR

At the lake

Devastated by Siegfried's apparent betrayal, Odette returns to the lake to tell the other swans what has happened and that all hope of freedom from Rothbart's spell is lost. Siegfried arrives and tells her passionately how he was also tricked by the evil Rothbart. The two young lovers see no other way out than to leap to their death from the cliff together. Rothbart runs triumphantly to the top of the cliff. But behind him, the sun is rising ...

MARIA KOCHETKOVA (ODILE) OG AARNE KRISTIAN RUUTU (ROTHBART)

BIOGRAFIER

ANNA-MARIE HOLMES

Koreografi

Anna-Marie Holmes er kanadisk danser og koreograf. Hun har en lang karriere bak seg i Canada, Sovjetunionen, Storbritannia, Nederland, Japan og USA. Holmes var første nordamerikanske danser som ble invitert til å danse ved Kirovballetten i St. Petersburg. Hun fikk der undervisning av Natalia Dudinskaya og Aleksander Pushkin. Dette samarbeidet førte til at Anna-Marie Holmes fikk internasjonal anerkjennelse for sin virtuositet og tolkning av de store russiske klassikerne. Hun har danset på de ledende ballettscener i verden og blitt kjent for et stort publikum gjennom mange store dansefilmer og TV-produksjoner. Fra 1985 til 2001 var Anna-Marie Holmes knyttet til Bostonballetten i USA, der hun var kunstnerisk leder fra 1997. Hun iscenesatte flere av de store suksessene Bostonballetten hadde i de årene, blant annet *Don Quixote*, *Giselle*, *Le Corsaire*, *La Bayadère* og selvfølgelig *Svanesjøen*. Hun har de siste årene jobbet med produksjoner som *Le Corsaire* (English National Opera, La Scala, Hong Kong etc.) og *Raymonda*, en samproduksjon mellom Den finske nasjonalballetten og American Ballet Theatre i New York, og undervist både for Nasjonalballetten i Oslo, Ballet du Capitole i Toulouse, the English National Ballet, Royal Winnipeg Ballet og Pittsburgh Ballet. Anna-Marie Holmes har mottatt den prestisjefylte Dance Magazine Award og en Emmy Award for sin iscenesettelse av *Le Corsaire* for American Ballet Theatres PBS Great Performances. Hun har i 18 år ledet det årlige ballettprogrammet ved det berømte Jacob's Pillow, et av USAs fremste profesjonelle dansesentre.

PAUL ANDREWS (1968–1997)

Scenografi og kostymedesign

Med Paul Andrews uventede bortgang mistet teatret og spesielt balletten en av sine mest talentfulle unge designere. Han markerte seg tidlig, og etter avslutningsforestillingen ved Wimbledon College ble han umiddelbart engasjert av Kenneth MacMillan til å designe hans *Romeo og Julie* ved Birmingham Royal Ballet.

Det var en ekstraordinær start på karrieren. Like før sin død ble han ferdig med sin strålende design av *Svanesjøen* for Nasjonalballetten og var i gang med *Dance Bites* for Royal Ballet i London. Det var også planlagt oppdrag for The Boston Ballet og Hong Kong Ballet. I tillegg til arbeidet med danseproduksjoner arbeidet Paul Andrews med teater. For designen til stykket *Poor Superman* ved Manchester Royal Exchange fikk han Manchester Evening Standard pris for årets beste design i 1997. Paul Andrews var uten tvil på vei mot en stor karriere og vil bli husket lenge.

JOHN B. READ

Lysdesign

Den britiske lysdesigneren John B. Read har bred internasjonal erfaring fra dans, opera, teater og musikk. Mellom 1992 og 2005 jobbet han som rådgivende lysdesigner for Royal Opera, Royal Ballet og Birmingham Royal Ballet i England. Han har jobbet med mange av de største koreografene, blant annet Sir Frederick Ashton, Sir Kenneth MacMillan, Anthony Tudor, Glen Tetley, Jerome Robbins, Rudolf Nurejev, Anthony Dowell, David Bintley, Natalia Makarova, Ronald Hynde, Christopher Bruce, Wayne Eagling, Ulysses Dove og Ashley Page. For Royal Ballet Company har han lyssatt produksjoner som *Svanesjøen*, *Nøtteknekkeren*, *Snødronningen*, *Mayerling*, *Anastasia*, *Frankenstein*, *La Bayadère* og *The Prince of the Pagodas*. John B. Read jobber jevnlig med en rekke kompanier i både USA, Australia, Europa og Asia. Hans første lysdesign for Nasjonalballetten var Glen Tetleys *Mythical Hunters* i 1971, og siden har han lyssatt blant annet *Stormen*, Dinna Bjørns *Nøtteknekkeren*, *Strenger* og *Askepott* for oss. Read har også hatt lysdesign for kompaniene Rambert Dance, London Contemporary Dance Theatre, London City Ballet, English National/London Festival og Scottish Ballet.

ANDREA QUINN

Musikalsk leder

Andrea Quinn er utdannet ved The Royal Academy of Music. Hun ble tildelt NAYO-stipendiet og fortsatte studiene i Ungarn. Senere ble hun førsteamanuensis ved Royal Academy of Music og æresmedlem på Trinity College of Music. I 1993 vant hun Royal Ballets konkurranse *Conduct for Dance*, og utviklet raskt en karriere som ballettdirigent. Quinn har arbeidet med mange ledende kompanier som blant annet nasjonalballetten i Nederland, Kungliga Baletten i Stockholm, English National Ballet, New Zealand Ballet, Den Kongelige Danske Ballet og Boston Ballet. I tre år var hun musikk-sjef for Royal Ballet i Covent Garden. I 2001 flyttet Quinn til New York der hun var musikk-sjef for New York City Ballet. Da hun flyttet tilbake til Storbritannia i 2006, fortsatte hun å dirigere for ballett, men hun har også jobbet med mange av Storbritannias ledende orkestre. Hennes periode ved NorrlandsOperan inkluderte Innovative programmer med fokus på samtidsverk. Andrea Quinn har også vært musikk-sjef for London Philharmonic Youth Orchestra, og sammen med orkesteret fremførte hun noen av hovedverkene innen orkesterrepertoar og samtidsmusikk. Quinns karriere som operadirigent omfatter prosjekter som *Den flyvende hollender* på NorrlandsOperan, *Aida* på Malmö Opera, *Misper* på Glyndebourne og *Den glade enke* på Opera North. Andrea Quinn dirigerte en innspilling av Paul McCartneys *Tuesday* med London Symphony Orchestra for EMI Records, og ble nominert for dette som Female Artist of the Year på den britiske platebransjens første Classic Brit Awards. Hennes første innspilling av Thierry Pecous *L'oiseau Innumerable* for Harmonia Mundi ga henne internasjonale utmerkelser, noe hun også fikk for innspillingen av Saint-Saëns Piano Concertos med Brigitte Engerer, med prisen RTL d'Or du Mois.

DANIELA CABRERA
ADA MARTHINE MARTHINSEN
YOEL CARREÑO

NASJONALBALLETTEN

Riccardo Ambrogi

Victoria Francisca Amundsen

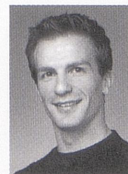
Alberto Ballester

Claire Barrington

Kári Freyr Björnsson

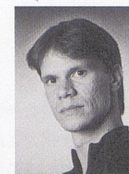
Kaloyan Boyadjiev
permisjon

Thea Gudim Breder
permisjon

Idun Sofie Landgraff Bækken

Yoel Carreño
solist

Ricardo de Rojas Castellanos

Yolanda Correa
permisjon

Luca Curreli

Philip Currell
solist

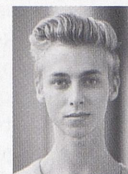
Natasha Jones Dale

Martin Dauchez

Douwe Dekkers
solist

Bart Engelen

Cina Espejord
permisjon

Helge Freiberg

Julie Gardette
solist

Lindsay Heggdal

Andreas Heise
permisjon

Silas Henriksen
solist

Melissa Hough
solist

Per Andreas Hovdal

Whitney Jensen
solist

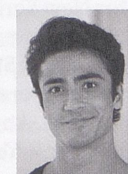
Maria Kochetkova
gjestesolist

Celine Kraal

Jørund Langeggen

Lucas Lima

Emma Lloyd

Kristina Luzina

Samantha Lynch

Leyna Magbutay

Miharū Maki

Marchela Marinova

Ada Marthine Marthinsen

Alexandra Cameron Martin

Gakuro Matsui

Merritt Moore

Erik Murzagaliyev

Klara Mårtensson

Nae Nishimura

Maiko Nishino
solist

Grete Sofie Borud Nybakken

Jonathan Olofsson

Marco Pagetti

Robert Refing

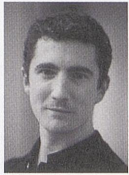

Caroline Roca

Georgie Rose

NASJONALBALLETTEN UNG

François Rousseau

Aarne Kristian Ruutu
solist

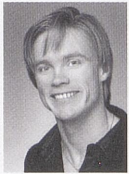
Cristiane Sá

Eugenie Skilnand
solist

Camilla Spidsøe
solist

Kristian Støvind
permisjon

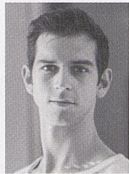
Freya Thomas

Kathryn Walsh
Thomas

Anaïs Touret

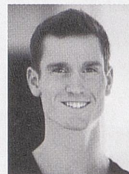
Shane Urton

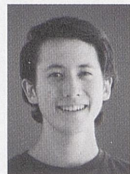
Isabel Vila

Sonia Vinograd

Mark Wax
permisjon

Kenji Wilkie

Nora Elise
Augustinius

Sindre Berntsen

Rebekah Bloomfield

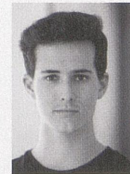
Helena Byrt

Daniela Cabrera

Heidi Cecilie
Christensen

Alex Cuadros Joglar

Youngseo Ko

Astrid Lyngstad

Shaakir Muhammad

Elis Raatäiri Nyström

Elise Nøkling-Eide

Johanne Wien
Pedersen

Jacob Roter

Harald Röök

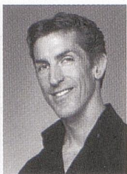
Maren Skrede

Ingrid Lorentzen
ballettsjef

Christopher Kettner
ass. ballettsjef

Richard Suttie
ass. ballettsjef /
leder NNB UNG

Helle Sørbye Larsen
sjefsprodusent

Svetlana Ballester
ballettmester

Hedda Staver Cooke
ballettmester

Yoshifumi Inao
ballettmester / danser

Martin Vedel
Jakobsen
ballettmester

Mimi Cejka
produsent

Anette Edmunds
produsent

Lars Kolstad
produsent

ADMINISTRATIV STAB

Torunn S. Ellefsen /
PA for ballettsjefen, vikar
Carina Scherman / adm. koordinator
Siri Karine Bjerknes / ressursplanlegger
Lauren Hauser / ressursplanlegger
Linn Korssoen / adm. konsulent

BALLETTREPETITØRER

Charles Rinaudo /
koordineringsansvarlig repetitor
Zelina Sannum /
koordineringsansvarlig repetitor
Yoko Toda / ballettrepitator

BALLETTSKOLEN

Knut Breder / leder av Ballettskolen

KOREOGRAFIHUSET

Lars Kolstad / produsent

NNBS HELSETJENESTER

Gordon Craig / osteopat
Anne Cecilie Johnsen / manuellterapeut
Rune Steen akupunktør / massasjeterapeut
Stefan Baldvin Stefansson / fysioterapeut
Lisbeth Hasslan-Bischoff / fysioterapeut

DANSERE I PERMISJON

Francesca Golfetto, Gakuro Matsui,
Sofia Skjønneberg, Christine Thomassen

WHITNEY JENSEN (ODETTE) OG ALBERTO BALLESTER (ROTHBART)

DNB

DNB samarbeider med idrettsforbund, kulturinstitusjoner og ideelle organisasjoner over hele landet.

DNB har i over 20 år hatt et samarbeid med Den Norske Opera & Ballett, en kulturinstitusjon som både tar vare på og utvikler kunstarter som en stadig større del av befolkningen har lært seg å sette pris på.

Stolt sponsor av mangfoldet

Med OBOS Kredittkort opplever du mer for mindre

Vi vet at OBOS-medlemmer setter pris på gode kultur-opplevelser. Derfor får du 10 % fast kulturrabatt med OBOS Kredittkort.

Rabatten gjelder flere tusen arrangementer over hele landet, blant annet på Den Norske Opera & Ballett, Folketeateret, Nationaltheatret, Oslo Nye, Ticketmaster og Billettportalen. Dette kommer i tillegg til ordinær OBOS-rabatt.

Fordeler med OBOS Kredittkort

- Ingen årsavgift
- Ingen gebyrer på varekjøp
- Reise- og avbestillingsforsikring
- Full oversikt i nettbank og mobilbank
- Kortet kan brukes som OBOS medlemsbevis

Bestill kortet på obos.no/kredittkort

Du får mest ut av rabatten om du betaler fakturaen ved forfall. Dersom du velger å bruke 15.000 i kreditt i 12 måneder, koster det totalt 16.600 kroner. Effektiv rente, 23,45 %.

VI UTVIKLER MORGENDAGENS SANGTALENTER

Hvert år får Barnekoret en betydelig del av Color Lines lotterimidler. Dette samarbeidet bidrar til at:

- ▶ unge og entusiastiske sangtalenter får bedre pedagogisk tilbud enn før
- ▶ Barnekorets repertoar utvides, hvilket betyr deltagelse i flere nye, norske operaer og økt tilbud for barn og ungdom
- ▶ Barnekoret har et økt samarbeid med operaselskaper over hele landet gjennom samproduksjoner og ressursutvikling

Barnekorets posisjon vekker nå internasjonal oppmerksomhet.

Color Line tenker nytt og fremtidsrettet, og ønsker å jobbe for et vitalt samspill mellom reiseliv og kultur. Med skreddersydde billett-, besøks- og cruisepakker skal vi:

- ▶ øke tilstrømningen av et internasjonalt publikum
- ▶ gjøre Norge til et spennende reisemål, og Den Norske Opera & Ballett til et enda mer attraktivt hus

Vi er stolte av vårt samarbeid med Den Norske Opera & Ballett. Stolte av å få bidra med et større internasjonalt publikum, stolte av å få bidra i utviklingen av morgendagens sangtalenter.

SAMARBEIDSPARTNERE

Den Norske Opera & Ballett takker følgende samarbeidspartnere og bidragsytere:
The Norwegian National Opera & Ballet gratefully acknowledges the support of
the following sponsors and contributors:

Hovedsamarbeidspartnere:

Main Sponsors:

DNB

OBOS

PwC

Volvo Car Norway

Samarbeidspartnere:

Sponsors:

Advokatfirmaet Føyen Torkildsen

Color Line

Mills

Norsk Tipping

Radisson Blu Plaza Hotel

Scatec

The Boston Consulting Group

Prosjektpartner:

Project partner:

ConocoPhillips

Partnere med særskilt avtale:

Partners with a special agreement:

Hathon Holding

Kistefos

Talent Norge

Den Norske Opera & Ballett takker følgende institusjoner og stiftelser for verdifulle bidrag:

The Norwegian National Opera
& Ballet gratefully acknowledges
invaluable contributions from the
following institutions and foundations:

Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse

Sparebankstiftelsen DNB

Operaens Venner

Operaens Ungdomsambassadører

Den Norske Opera & Ballett er heleid av den norske stat og mottar et årlig driftstilskudd bevilget av Stortinget.

The Norwegian National Opera &
Ballet is a publicly owned company
receiving an annual grant from the
Norwegian Parliament.

FRA PRØVESAL TIL TEPPEFALL

VI SAMARBEIDER MED DEN NORSKE OPERA & BALLETT

DNB

pwc

OBOS

VISSTE DU AT

- ▷ Den enkleste måten å kjøpe billetter er på operaen.no.
- ▷ Uavhentede billetter blir sluppet opp fortløpende, følg med på operaen.no.
- ▷ Du kan kjøpe gavekort med valgfritt beløp
- ▷ Én time før forestilling på Hovedscenen er det gratis introduksjon. Er også tilgjengelige som lydfil på operaen.no kort tid etter premieren.
- ▷ Du kan kjøpe forestillingsprogram i foajeen, billettluken, butikken og barene.
- ▷ Du kan være med på omvisning bak scenen, både på norsk og engelsk.
- ▷ Du kan forhåndsbestille pausebevertning i våre restauranter og barer.
- ▷ Du kan kjøpe gaver, bøker, CD-er og DVD-er i butikken vår.
- ▷ Vi har egne arrangementer for deg opptil 30 år, som heter Ung i Operaen.
- ▷ På operavision.eu/en kan du streame operaforestillinger – helt gratis.

NYHETSBREV!

Meld deg på vårt nyhetsbrev på operaen.no – få innblikk i alt det spennende som foregår på våre scener!

OPERAEN.NO

